

Izola, 29. junij 2021 – V pritličju palače Besenghi degli Ughi v Izoli je včeraj potekalo odprtje umetniške instalacije *Dante Copiosus*. Sledila je spletna okrogla miza z naslovom *Predstavitev izolske pisne in vizualne srednjeveške kulturne dediščine ob 700. obletnici Dantejeve smrti*.

Dogodka sta del večletnih prizadevanj Občine Izola in izolske italijanske samoupravne narodne skupnosti za valorizacijo palače Besenghi degli Ughi in Dantejeve dediščine v Izoli. Leta 2020 so se Občina Izola, Italijanska samoupravna narodna skupnost Izola, Glasbena šola Koper, Turistično združenje Izola, ZRS Koper, Inštitut IRRIS, PiNA, Mestna knjižnica Izola in nekateri drugi akterji povezali ter v palačo Besenghi degli Ughi umestili vsebine, ki bodo del nastajajočega kulturno-turističnega itinerarija Izole.

Prostorska instalacija *Dante Copiosus* je nastala v sklopu projekta RUK – Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture v soavtorstvu kolektiva **Stran22** (Marko Čeh, Luka Frelj, Karlo Hmeljak, Kaja Kisilak, Neža Mekota, Katja Pahor in Marko Turkuš). Obeležuje ohranjena kodeksa, prepisa Božanske komedije s komentarji v latinščini, ki sta ob koncu 14. stoletja nastala v Izoli izpod peresa Pietra Campennija iz Tropee, notarja in sekretarja izolskega podestata v obdobju 1398–1399; komentarji (*marginalije*) so delo Benvenuta Rambaldija iz Imole. Izvirnik prvega kodeksa hranijo v Benetkah, drugega, ki je bil prepisan v Izoli leta 1395, pa v Parizu. Instalacija obiskovalca postavi v središče in mu v okviru zgodovine nastajanja, širjenja in preučevanja komedije ter deleža, ki ga ima pri tem Izola, ponuja Dantejevo izkušnjo popotovanja po onostranstvu.

»Septembra bo minilo 700 let od smrti enega največjih evropskih pesnikov, Danteja Alighierija, ki se je zapisal v večnost z Božansko komedijo. Pomembno obletnico obeležujemo tudi v Izoli – z odprtjem prostorske instalacije *Dante copiosus* in predstavitvijo izolske pisne ter vizualne srednjeveške kulturne dediščine na okrogli mizi,« je na odprtju povedal župan Danilo Markočič in izrazil veselje, da lahko dogodka gostimo v palači Besenghi degli Ughi, ki predstavlja biser naše kulturne dediščine in jo je občina v sodelovanju z JZP Izola delno že prenovila.

Obnova palače Besenghi degli Ughi se je pričela v letih 2017 in 2018. Konservatorsko-restavratorski posegi na objektu so bili izvedeni v višini 177.000 EUR. Nato je Občina leta 2020 uredila prostore za preselitev knjižne zbirke *Besenghi* v skladu z navodili stroke za hrambo zahtevnega gradiva v višini dobrih 58.000 EUR. Letos so bila zaključena še obnovitvena dela atrija, izvedene so bile sondaže, knjižnica je bila fizično preseljena. Skupna vrednost obnovitveno-restavratorskih del znaša 25.000 EUR. S pomočjo Pokrajinskega muzeja Koper smo pridobili izvirne klopi iz 18. stoletja, ki ponovno krasijo palačo na mestih, kjer so bile nazadnje v 60. letih prejšnjega stoletja.

V nadaljevanju je **Dean Kocjančič, direktor Turističnega združenja Izola**, poudaril pomen umetniške instalacije kot novega turističnega, predvsem pa avtentičnega in butičnega itinerarija Izole: »Letos smo se posvetili razvoju novih kulturnih in turističnih doživetij, s čimer želimo zasledovati vizijo nove strategije turizma destinacije, ki je naravnana k iskanju trajnostnih rešitev in motiviranju obiska tudi izven glavne sezone.« Predstavil je novi doživetji, med njima tudi Pozabljeno izolsko skrivnost, ki vključuje instalacijo Dante Copiosus.

V valorizacijo je vključena še Knjižnica Besenghi, ki ima svoje mesto v palači in so jo preselili v pritlične prostore, jih ustrezno klimatizirali ter zatemnili, da bi tako ločili šolsko in kulturno-turistično dejavnost ter olajšali dostop do gradiva. »Ta dragocena kulturna dediščina šteje 2968 kosov vrednih publikacij vse od 16. do 19. stoletja, ki so bile tiskane pretežno v beneških tiskarnah,« je povedala **Marina Hrs, direktorica Mestne knjižnice Izola**, in se ob tem zahvalila vsem prisotnim, da je »ta zbirka raritet ostala skupaj in se od zdaj naprej nahaja v teh čudovitih prostorih.«

Borut Jerman, podpredsednik Kulturno izobraževalnega društva PiNA, je nadaljeval: »Instalacija je nastala kot pilotni projekt Mreže centrov raziskovalnih umetnosti in kulture, ki išče rešitve na presečišču znanosti, umetnosti in gospodarstva. Turizem je za Istro izredno pomembna gospodarska panoga in tudi mi – kot organizacija, ki se ukvarja s produkcijo intermedijske umetnosti – smo ji želeli pomagati, še posebej glede na zadnji dve leti in krizo, v kateri se je panoga znašla. Nenazadnje pa smo želeli pokazati, da lahko povezava umetnosti, kulture in gospodarstva spodbuja poglobljeni vidik refleksije.

Instalacijo je v imenu kolektiva Stran22, avtorjev instalacije, odprl **Karlo Hmeljak, pesnik, umetnik in kulturnik**, ki je z recitacijo verzov izpostavil enega izmed možnih vstopov v instalacijo: »Gre za neko izobilje. To se nam je zdel najboljši način, kako povezati to, o čemer govori komedija, in to, na kakšen način so zgodovinske okoliščine pripeljale komedijo do nas. Kako nimamo nobenega Dantejevega avtografa in smo zato izgubljeni v množici tistih, ki so do danes ohranjeni. To, kar nam je Dante zapustil, je zagotovo neko izobilje. Dopustil pa nam je tudi možnost, da se v tem izgubimo. Vse to smo poskušali zajeti v instalacijo, ki ima (tako kot komedija) tri dele.«

Dogodek so nadaljevali z okroglo mizo Predstavitev izolske pisne in vizualne srednjeveške kulturne dediščine, ki je v razpravo o profesionalni obrti oziroma delavnici za prepisovanje raznih klasičnih in drugih rokopisov, prisotno v srednjeveški Izoli, združila poznavalke in poznavalce s področja kulturne zgodovine in dediščine. Gostje okrogle mize so bili **Silvester Gaberšček**, vodja Sektorja za nepremično kulturno dediščino Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, **Valentina Petaros Jeromela**, Kulturno društvo Dante Alighieri – Odbor Koper, **dr. Tilen Glavina**, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, **Franco Stener**, **Fameia Muiesana** (Miljska družina), **dr. Suzy Marcon**, Biblioteca Nazionale Marciana Venezia (Državna knjižnica Marciana iz Benetk), **dr. Salvator Žitko**, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko in **dr. Darko Darovec**, Inštitut IRRIS.

PR: OBČINA IZOLA

